

Er was eens, en nu lijkt het net of ik een sprookje ga vertellen, maar dat is helemaal niet zo, er was eens een atheïst. Voor degenen die niet precies weten wat dat voor een iemand is even de betekenis zoals het onvolprezen woordenboek van van Dale geeft. Een atheïst is iemand die het bestaan van God ontkent. Deze atheïst was bovendien een hele vurige, zijn hele leven probeerde hij mensen in zijn denken mee te krijgen en daarmee dus ook te overtuigen van het feit dat er geen God kon bestaan. Allerlei wetenschappen en wetenschappers haalde hij er bij en hij maakte van zijn overtuiging zelfs zijn beroep. Een soort dominee dus, maar dan net andersom.

Goed, we beginnen even van voren af aan. Er was eens een atheïst. Op een mooie dag in het vroege voorjaar liep hij door de uitgestrekte wouden van Canada, zich verblijvend in de schoonheid van de natuur. Kijk toch eens, dacht hij, hoe mooi de bossen erbij staan, hoe vrolijk de vogels zingen, hoe lieflijk het beekje stroomt door de natuur. Hoe mooi is het toch dat dit allemaal uit het niets ontstaan is, zonder bemoeienis van wie of wat dan ook.

Op een gegeven moment hoort hij achter zich in het struikgewas geluid, hij kijkt om en ziet een meer dan levensgrote en duidelijk hongerige grizzlybeer op zich af komen, net ontwaakt uit zijn winterslaap. Hij schrikt en begint te rennen, te rennen voor zijn leven, maar grizzlyberen kunnen heel hard rennen, harder dan de meeste mensen en bovendien struikelde onze atheïst over een boomwortel die hij niet gezien had. Hij viel op de grond, de beer boog zich over hem heen en tilde zijn rechtersvoerpoot op om de man met zijn grote scherpe klauwen te pakken.

Op dat moment sprak de atheïst de gedenkwaardige woorden: God, help me. Toen gebeurde er van alles tegelijk: er viel een bundel licht uit de hemel als een spotlight op een toneel, de natuur verstilde: de vogels hoorde je niet meer, het water van de beek klaterde niet meer en de beer stond als versteend stokstijf stil, met zijn voerpoot nog wel steeds dreigend opgeheven. Een stem uit de hemel sprak: Wat, moet ik jou, die mij zijn hele leven lang bestreden heeft nu opeens in een moment dat het jou uitkomt helpen?

Tja, zei de atheïst, daar heeft u wel gelijk in, dat gaat misschien te ver, maar toch, kunt u dan misschien voor een paar minuten die grizzlybeer christen maken. Ach, sprak de stem uit de hemel, als dat alles is. De stem verstomde, het spotlight ging uit, alles in de natuur bewoog en zong weer dat het een lieve lust was. Ook de grizzlybeer kwam weer tot leven en de dreigende klauw van zijn

ene voorpoot vouwde zich samen met de klauw van zijn andere voorpoot en hij sprak: Here, zegen deze spijze, Amen.

Het verrassende van dit verhaal is het eind, je zou verwachten, maar het was dus geen sprookje, dat alles goed zal komen, dat de atheïst zich bekeert, dat God hem redt. Maar nee, de stem uit de hemel laat de atheïst opeten door de beer. God beslist anders dan dat wij eigenlijk hadden gedacht en verwacht.

Op school heb ik geregeld gesprekken over geloof. Met leerlingen begint dat vaak iets in de geest van: "U gelooft toch meneer Verbaan, u gaat toch naar de kerk?" Met collega's lopen de gesprekken meestal wat anders, maar komen ze vaak wel op hetzelfde neer. Altijd komen weer diezelfde vragen naar voren: hoe is het toch mogelijk dat God al die ellende die we meemaken of waarvan we horen of lezen via krant, televisie, radio en Internet laat gebeuren? Kunt u dan nog wel geloven als dat alles zomaar gebeurt? Weet u waarom God het dan laat gebeuren?

Eigenlijk geef je met het stellen van deze vragen het antwoord al, dat is er namelijk niet. Een typisch menselijk trekje: alles willen kunnen verklaren, alles willen weten en, zoals een lid van de jeugdkerk laatst zei, als je alles wilt weten, dan kun je niet geloven. Neem nou dat liedje dat net als eerste gezongen werd, dat liedje van Marcel en Lydia Zimmer. Alles wat er is heet het en de regels van het refrein klinken zo: voor alles wat er is onder de hemel, voor alles wat gebeurt is er een tijd, God heeft het een juiste plek gegeven, en wat Hij doet is tot in eeuwigheid, wat Hij doet, dat doet Hij voor altijd. Niet dat in de rest van de tekst allerlei menselijke vragen niet aan de orde komen, integendeel, maar je moet er van uitgaan, nee, je mag er van uitgaan dat God alles een goede plek en tijd heeft gegeven.

Wij mensen kunnen nadenken, althans de meesten van ons, en daarom is het soms zo moeilijk om dingen aan te nemen, om God en Jezus te volgen. Wie Jezus wil volgen, moet hem wel laten voorgaan en daar wil het nog wel eens aan ontbreken. Volgen oké, in naam dan, maar voor laten gaan, tja, dat gaat net weer een beetje te ver. Dan willen we eigenlijk wel eerst weten waarheen we dan moeten en waarom precies daarheen en hoe we dan wel zullen gaan en of er nog over te praten valt.

Eigenlijk lijkt het wel een beetje op een liedje van Cat Stevens, Matthew en Son heet het en een hele mooie regel van dat lied luidt: from the moment I could talk, I was ordered to listen, oftewel vanaf het moment dat ik heb leren praten,

werd me verteld dat ik me mond moest houden en moest luisteren. Een mooi beeld, maar een vreemde tegenstelling, misschien ook wel van toepassing op het leven van ons mensen hier op aarde. Ons leven in relatie tot God en die vragen waar ik het net over had. Leren praten en je mond moeten houden, leren geloven en dat eigenlijk niet kunnen doordat er zoveel ellende om je heen is en zich zoveel vragen elkaar verdringen om beantwoord te worden. Of gaat dat te ver, moet je het anders zien?

Ja dus, je moet het anders zien. Je moet meer redeneren zoals in het liedje De morgen breekt aan, gebaseerd op de tekst Morning has broken van Cat Stevens. Denk nou niet overal wat achter, maar geniet van de schepping van God, geniet elke morgen van, ja, gewoon, van die morgen. Dat doet me weer denken aan een gedicht wat ik ooit eens ergens tegenkwam:

Met haar glanzend gouden haren, en haar donzig dauwtapijt
Met een charme en een gratie, die niet meer past in deze tijd
Wenst de dag een goede morgen, door een lied hoog in de lucht
Gezongen door miljoenen vogels, alle stilstaand in hun vlucht
O, kon ik als die vogels vliegen, ver van het leven hier op aard
Dan is alleen de wintertijd, een ding wat mij nog zorgen baart
Maar ik ben een mens, met vele zorgen,
Wat geef ik om een goede morgen.

Fout dus, dat slot, ik hoop dat dat uit mijn verhaal al een beetje duidelijk is geworden. Maar toch, als je alles wilt weten, kun je eigenlijk niet geloven. Wij mensen weten heel veel en kunnen heel veel en steeds meer en meer. Wij mensen kunnen denken, zei ik al, en in het verleden zijn er al met allerlei minimale middelen ongelooflijke uitvindingen gedaan. Naarmate de technologie in de loop van de tijd steeds beter en beter werd en wordt en de kennis zich steeds meer opstapelt, worden die uitvindingen ook steeds ongelooflijker. Zo kan ik me nog steeds verbazen als ik met alleen maar zo'n klein apparaatje ergens vanuit Italië zomaar met mijn vrouw thuis kan spreken. Jongeren verbazen zich daar al helemaal niet meer over, het enige wat je ze soms hoort zeggen is van tjonge kan dat nog niet. Als het nou alleen maar over technologie gaat heb ik er nog niet zo veel problemen mee, maar het genetisch manipuleren van planten en dieren, het klonen van dieren, het blootleggen van de gehele erfelijke structuur van de mens, dat soort dingen komen toch wel angstig dicht in de buurt van het voor eigen schepper willen spelen.

Wij mensen willen alles wat we zien en voelen kunnen verklaren en dat nog beter maken dan dat het al is. We willen eigenlijk het werk van de schepper nog eens over doen en dan niet dunnetjes, nee, overtuigend, net als de fabrikant van het nieuwe wasmiddel die voor 100% garandeert dat zijn middel nog witter wast. Laatst las ik een voorspelling van een of andere wetenschapper, overigens niet de eerste de beste, maar een alom gerespecteerd figuur in die kringen, die verklaarde dat het zo tegen 2040 mogelijk zal moeten kunnen zijn (let op alle hulpwerkwoorden) om de mens zodanig, tja, aan te passen zal ik het maar noemen, dat hij voor altijd kan blijven leven. Ik zou bijna zeggen laten we die man ook maar door die beer uit het begin op laten eten, maar even serieus. Hij stelt dat wij dan eigenlijk tegen die tijd God zijn, want wij kunnen een ieder eeuwig laten leven. Ja, stelde hij er direct bij, er zullen natuurlijk altijd uitzonderingen zijn en blijven, maar in principe zou het moeten kunnen. Bij mij roept het verhaal misschien nog wel meer vragen op dan ik nu al heb.

Bijvoorbeeld: uitzonderingen, wie dan en waarom. Jij of een van je gezinsleden zou maar bij die uitzonderingen horen, het lijken die hele kleine lettertjes in de verzekeringspolis wel die duidelijk maken dat alles waarvan je dacht dat het verzekerd was, dat toch ineens niet blijkt te zijn. Nee, ik raak op zo'n manier de zekerheden in mijn leven juist kwijt, waarop moet je dan bouwen, wat moet je dan nog verwachten.

Moet je dan helemaal niets willen weten en gewoon maar leven. Nee natuurlijk niet. Je mag best vragen stellen, je mag best dingen willen leren. Het derde liedje is er een mooi voorbeeld van vind ik zelf. We hebben de opdracht om God te zoeken, maar je moet aanvaarden dat Hij bepaalt of en in hoeverre je Hem vindt en je moet bovenal aanvaarden dat je door moet gaan met leven in Zijn naam. Door moet gaan met het voor anderen ook tot een zo goed mogelijk leven te maken, door je opstelling, je vrijwilligerswerk; denk hierbij bijvoorbeeld aan de vrijwilligers van Gered Gereedschap die hun kennis, ervaring en bovenal tijd steken in het helpen van mensen die het minder getroffen hebben dan wij hier, in het rijke westen. Maar ik weet zeker dat als zij zich gaan afvragen hoe nu die verdeling van de welvaart in de wereld tot stand is gekomen en of dat rechtvaardig is en hoe dat eventueel op korte of langere termijn opgelost kan worden, dat er dan bijzonder weinig gereedschap weggestuurd zal gaan worden. Als je niets doet, dan kun je ook geen fouten maken, zei mijn oma altijd. Wat ze er absoluut niet mee bedoelde, is dat je dan maar niets moet doen, integendeel, wees niet bang voor die fouten, maar kijk wat je werk en je opstelling in de

wereld voor anderen betekent! Doe wat! Daarvoor heb je wel zekerheid nodig, iets of iemand om op te kunnen bouwen.

Het laatste liedje, direct na de overdenking, laat zien op wie we moeten en kunnen bouwen. Onder welke omstandigheden we ook leven, we hebben altijd iemand om ons heen, God is altijd om ons heen. In de loop van de geschiedenis hebben we veel mensen gezien die God wilden worden, maar er is maar één God die mens geworden is in Jezus Christus. Aan zijn aanwijzingen en voorbeeld hebben wij genoeg, we moeten er niets achter zoeken of er verklaringen voor willen vinden, daarvoor is ons verstand te beperkt, of, anders en misschien wat vriendelijker gezegd, te veel op deze wereld gericht. Leven vanuit de Bijbel, zonder water bij de wijn te doen, want wij hier op aarde zijn niet in staat om zelf van dat water wijn te maken. Leven vanuit de Bijbel, zonder compromissen te sluiten over de inhoud daarvan, dat gebeurt namelijk al genoeg (en dus teveel) in onze maatschappij en zelfs in de kerk. Leven vanuit de Bijbel en Jezus volgen door hem zonder vragen van onze kant echt voor te laten gaan. Leven vanuit de Bijbel vanuit de zekerheid dat God alles is wat we nodig hebben. You are everything.

Amen.